

INTERPELACJA

Dot: pomnika Enigmy

Panie Prezydencie

75 lat temu w ośrodku wywiadowczym w Pyrach pod Warszawą polski wywiad przekazał przedstawicielom tajnych służb brytyjskich i francuskich rezultaty prac nad złamaniem kodu Enigmy - niemieckiej maszyny szyfrującej.

Było to możliwe, dzięki trzem polskim matematykom z Uniwersytetu Poznańskiego: Marianowi Rajewskiemu, Jerzemu Różyckiemu i Henrykowi Zygałskiemu. To właśnie oni w 1932 roku pracując dla Biura Szyfrów - komórki Sztabu Generalnego zrzeszającej kryptologów, złamali kod Enigmy.

Byli absolutnymi pionierami; wszystkie dalsze sukcesy (w tym te z lat 39-45) w łamaniu kodów niemieckiej armii opierały się na ich odkryciach. Ich rola jest bardzo często pomijana na Zachodzie, zwłaszcza w Wielkiej Brytanii, której służby wywiadowcze wiele lat pomijały rolę Polaków w złamaniu szyfrów Enigmy.

Polskich kryptologów upamiętniono już 10 lat temu. Przy gmachu Ministerstwa Obrony Narodowej w Warszawie odsłonięto wtedy tablicę poświęconą Rajewskiemu, Zygałskiemu i Różyckiemu. Jan Nowak Jeziorański powiedział podczas uroczystości, że zalicza trzech kryptologów do największych polskich bohaterów.

W dniu 17 października 2012 roku Senat RP jednogłośnie podjął uchwałę w sprawie uczczenia pamięci polskich kryptologów, Mariana Rajewskiego, Jerzego Różyckiego, Henryka Zygałskiego, którzy złamali niemiecką maszynę szyfrującą Enigma. W uchwale napisano, iż Senat mając na uwadze ogrom wiedzy i poświęcenia polskich kryptologów oraz skutki, jakie przyniosły ich prace dla zwycięstwa nad hitlerowskimi Niemcami, postanowił uznać ich za wybitnych bohaterów II wojny światowej.

A w Poznaniu w mieście w którym żyli i pracowali mamy pomnik, który stoi przy CK Zamek i tak naprawdę niewiele osób wie kogo i co on przedstawia.

W 2009 r. złożyłam interpelację do pana Prezydenta w sprawie zainstalowania przy pomniku Enigmy informatora dla turystów i poznaniaków w postaci infokiosku, takiego jaki jest zainstalowany przy Poznańskich Krzyżach.

W dniu 7 grudnia 2009 r. otrzymałam odpowiedź „Centrum Kultury Zamek w ramach umowy partnerskiej wynikającej z realizacji projektu „System Informacji Turystycznej w Wielkopolsce”, zainstaluje infokiosk przed głównym wejściem do zamku, w pobliżu pomnika Enigmy. Realizacja tego projektu przewidziana jest na lata 2010/2011.”

W dniu 8 kwietnia 2014 r. ponownie zwróciłam się do Pana Prezydenta z interpelacją dotyczącą niezrealizowania zobowiązania zainstalowania infokiosku, pytając jednocześnie co stało się z maszyną Enigma, gdzie się dzisiaj znajduje, czy zamierza Pan podjąć starania aby

maszyna znalazła się w Poznaniu, bo tutaj jest jej miejsce, Pan odpowiedział mi, że nie jest Panu znane miejsce w którym znajduje się Enigma.

Przekazuje wobec tego Panu, pismo Jerzego Buzka posła do PE, w którym pisze do Pana Mieczysław Kędziory mieszkańca Poznania, który od lat zabiega, aby maszyna ENIGMA znalazła swoje miejsce w Poznania, w którym pisze, że” doskonale pamięta dzień, jako premier rządu otrzymał od Księcia Yorku orginał Enigmy, oraz że sprawa została zbadana przez jego asystentów w Brukseli. Przy współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów RP udało się im ustalić, że Enigma znajduje się obecnie na ekspozycji w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie.”

Posel Jerzy Buzek zgadza się z nami, że biorąc pod uwagę związki historyczne Enigmy z Poznaniem, intencje sprowadzenia maszyny do poznańskiego Oddziału Muzeum Wojska Polskiego są w pełni uzasadnione i zrozumiałe.

Pan Posel Jerzy Buzek sugeruje, że jeśli wystąpimy z wnioskiem o przeniesienie eksponatu do Poznania, to możemy liczyć na Jego pomoc.

Zwracam się do Pana Prezydenta o skorzystanie z tej deklaracji i doprowadzenie do tego, aby Enigma znalazła się w Poznaniu. Po raz kolejny proszę o zainstalowanie infokiosku przy pomniku Enigmy.

Z poważaniem
Lidia Dmuchwa